

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Початкове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по два дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорушцини). Експедиция місцеві в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіданім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Різдвяну перерву в нарадах держ. ради намагав ся вихідувати міністер-президент бар. Бінерт для переговорів, щоби виконати задачу «положену на него Короною д. 15. грудня з покликанєм его до керми правительства — себ то зложити парламентарне міністерство, на котрого чолі остав би бар. Бінерт, яко міністер-президент. Зложене такого міністерства парламентарного або коаліційного булоб одначе лише тоді можливе, колиб також Чехи рішили ся остати в коаліції. А се булоб для них лише тоді можливе, колиб чеський сойм міг в часі різдвяної перерви відбути хоч би коротку сесию для уконститування і для ухваленя бюджет. провизорії. В такім лише случаю згодилоб ся троха розятрене між Ч. хами і Німцями і се уможливилоб Чехам вступити до коаліційного міністерства. Задля того бар. Бінерт, вдоволяючи сему бажаню Чехів, розпочав був зараз після парламентарної перерви переговори з Ч. хами і Німцями, щоби довести до скликаня сойму зараз після лат. Різдва. Але тут зараз N. fr. Presse виступила з домаганнями для Німців і тим способом утруднила вже наперед порозумінє. Іменно подала услівє, щоби Чехи згодили ся на помноженє числа німецких членів ко. виділу з двох на трох, що було би можливе перевести лише змною краєвого статута. Тим способом перебила N. fr. Presse вислід переговорів обидвох сторін з міністром президентом, переговори перервано і аж по новім році мають відбутися збори німецких і чеських представників, котрі мають нарадити ся нід тим, як справу дальше повести, щоби уможливити соймову сесию. Але вже з теперішнього настрою Німців видно, що они не хотять допустити до соймової сесії а се стане перепонуо спарламентарчования міністерства. Таким способом після всякої імовірности значно продовжить ся тривкість урядничого кабінету.

Parlam. Koggr. звіщає, що на всякий случай, без огляду на успіх переговорів що до спарламентарчования міністерства, держ. рада збере ся 19. січня на дальшу сесию. Колиб до того часу повело ся уможливити сесию чеського сойму, тодіб перед держ. радою стануло вже парламентарне міністерство. Але колиб переговори в сій справі не довели до корисного вислїду, тоді урядничий кабінет дальше буде в парламентом полагоджувати державні і народні конечности. В обидвох сих случаях станув би на чолі кабінету яко міністер-президент бар. Бі-

нерт а всякі вісти про якихсь «нових людей» є пустими вдумками дневникарскими. Бар. Бінерт має повне довіре Корони, а в останній короткій сесії держ. ради показав наглядно, що вмів панувати над політ. і парлам. положенєм як нідеи з его попередників і тому Корона поклїкала его, щоби в даній хвилі при зміні урядничого кабінету на парламентарний остав при кермі правительства. Про «нових людей» нема отже мови а дуже ясне бажанє деяких політичних кругів що до певної політ. лачности (гут має Parlam. Korresp. на думії губернатора австро-угор. банку д-ра Біліньского) вже задля того булоб нездійсниме, що зустрїнулоб ся з рішучим опором усіх німецких сторонництв.

Сучасне політ. положенє остає в цілости під впливом «війскової угоди», яку намагав ся угорске правительство перевести з Короною. Сі змаганя угорского правительства остали в звязи з банковою справою і витворенєм одноцілої парламентарної більшости в угорским соймі. Коаліційне міністерство намагав ся використати напір независимців до утвореня самостійного угорского банку в тій цілі, щоби за здержанє банкової спільности до 1917 р. здобути дальші національні уступки для угорского війска. Недавно оповістила військова управа заяву, що тепер не було би вже ніяких перепон що до здійсненя національних домагань для угор. війска і що сі уступки не нарушувалиб одноцілости австро-угорской армії.

Отся заява викликала велике занепокоєнє в австрійских політ. і парламентарних кругах а то тим більше, що послуханю міністра-президента Векерльо, яке він мав в Шенбруні в середу, приписувано рішуче і наконецне значінє що до «війскової угоди» з Короною. Тимчасом та тривога показала ся поки що передчасною, бо до рішеня сєї справи не так ще близько, хоч обачність австр. політ. парлам. кругів зовсім оправдана. Угорске правительство стоїть на сім становищі, що військова угода з Короною обходить лише Угорщину, а тимчасом Австрия, котра платить дві третини видатків на військо, справедливо домагав ся, щоби й она знала про услівя сєї угоди, щоби австр. держ. рада і австр. правительство мали також право рішати з свого боку сі справи і не опинили ся перед довершеною односторонною угодою.

В середу був отже на послуханю у монарха також міністер війни бар. Шейнах, щоби пояснити настрій австрійских кругів що до військової угоди наміреної, а крім того і міністер президент бар. Бінерт. Уступки, яких домагають ся Угри що до службової мови у війску і

на які зд. валоб ся згоджує ся воєнна управа, щоби там способом осягнути потрібне для неї підвишенє засобу новобранців, зустрічає ся з рішучим опором в Австрії, бо в тім бачить ослабленє одноцілости армії і монархії. Послуханя у монарха не довели до рішеня військової угоди а Корона вижидає хвилі, коли в Австрії обійме управу парламентарний кабінет, котрий міг би також в держ. раді сю справу перевести. Але вже 29. с. м. в палаті вельмож будуть внесені зацїти до правительства з домаганєм поясненя справи військової угоди.

Заграниця.

Ворохобня в Персії звертає на себе що раз більшу увагу Росії і Англії, котрих вельми живо обходять тамошні події і супроти котрих радї би мати вільні руки. Задлятого бажать тепер сі держави довести до втихомирєня на Балкані, щоби в потребі рішучо висупити на дальнім Сході. Тимто проявив ся в змаганях обидвох згаданих держав супроти Австрії лагіднійший настрій. Престољна річ короля Едварда в парламенті з притиском зазначає бажанє мирної полагоди балканських справ. З Петербурга наспіла вість, що представники Росії на европ. дворах мали тим державам вручити окружну ноту, котра має висловити погляди російского правительства на балканське питанє. Оповіщеня сєї ноти вижидано вчера. Нині, в пятницю, має міністер Ізвольский в приваті цілого міністерства виголосити в думі промову про загран. політику і в тій цілі пересправляв з представниками парлам. сторонництв, щоби розправа над его выводами відбула ся після певного плану. В своїй річі бажав Ізвольский розвіяти підзори, начеб Австро-Угорщина злукою Босни й Герцоговини бажала заманити Росию в засідку.

Провідник опозиції Мілюков мав заявити, що не думає ворожо оцінювати выводів Ізвольского і не хоче угуднати становища правительству. Гр. Бобринський заявив, що его промова буде мирно настроєна.

Престољна річ султана в парламенті викликала різнородну оцінку. Болгария чує ся обидженою, що єї царя названо султанським валїм. Турецке дневникарство пояснює, що, як довго Туреччина не признала ще независимости Болгарії, не можна було иначе називати кн. Фердинанда, але зазначає, що для Болгарії булоб корисно, довести до порозуміня з В. Портою і управильнити своє межинародне положенє. Те саме дневникарство вказує на те, що в Австрії престољна річ не викликала невдоволеня і висловлює бажанє приверненя обо пільного довіря

Львів, ул. Гетманьска ч. 4.

Найстарший і найбільший магазин ювілерський у Львові

Ю Л І Я Н А
Домбровского

Наближає ся Різдво і Новий Рік поручає найкрасші і найвдповіднійші дарунки від найдешевших до найелегантших як: модні парискі перстінці, шпильки до краватів, палиці оковані сріблом і золотом. Бонтони брилянтові всякої величини. Перли, нашійники. Рівєри принцес Колїї модні. Застави срібні, столове срібло, Лїонські чаші церковні. Стїнні годинники. Парискі будильники, найновїші годинники срібні і з лот з і-рядних париских і женеvesких фабрик, по нечувано низьких цінах.

між обома державами. А д о с я, яку турецький парламент має ухвалити яко відповідь на прест. річ, буде доволі рішуча.

В С е р б і ї на тало велике пригнобленя, бо посланки вислані до Європи вернули з нічим, а Сербія станула відокремленою. На Туреччину не може она числити, бо Туреччина глядить прямого порозуміння з Австрією. Тимто король Петро не думає про війну, а радби порозуміти ся з Австрією. До внутрішнього розладу причинає ся ще й міністерске пересиленя.

Школа жіночого господарства.

(Допись з Жужеля).

Щоденний догвяд учить нас наглядно, що неоціненим скарбом в домашнім і родиннім житю є жінка, що зуміє стати на висоті своєї задачі. Ми полбали доси о висшій, жіночій інституції, в яких жінки побирають висшу науку, а не уміли подбати о школу, в якій сільські жінки присвоїли би собі відповідне своєму званю образованя. Думаю, що не помилю ся, коли скажу, що колиб наші матері-селянки уміли діти по християнськи виховувати, колиб уміли порати ся бля господарства на сей лад, як оно дїє ся у Німціях, Швайцаріях, або Чехіях, то не було би у нас такої матеріальної і моральної нужди, яка нині гнобить наш нарід і зневолює єго, шукати собі кращої долі поза Океаном. Поляки порозуміли велику вагу шкіл жіночого господарства і засновали дві школи одну в Кузьницях коло Закопаного, де учить ся 150 дівчат, які з часом вийдуть на добрі сільські господині та в Альбіговій бля Ланьцута, де є ріннож добре уладжена школа жіночого гвддства.

Не так у нас. Перед пяти роками завязало ся вправді в Сокальщині товариство школи жіночого господарства, яке покляло собі за ціль, ввести в житя інституцію, де могло би образовати ся наше сільське жіноцтво на добрі господині. Однак все розбило ся о славнозвисту, руску байдужність, яка від дошного часу в повіті сокальським володїє. Є вправді і тут одиниці, що трудять ся для добра загалу, але лише одиниці... Збрано тоді на стільки складками, що вислано троє дівчат до Кузьниць, де вони через три роки обучали ся в тамошній школі. По трех роках науки вернули они домів, а селяни та інтелігенція могли пересвідчити ся, як богато сї дівчата з науки скористали. Надїя в Бозї, що будуть з них колись добрі господині. На тим обмежла ся вся діяльність нашого товариства...

В місяцю червни с. р. переслав через заряд американської почты незвісний мені з імени добродїй, Стефан Янович з Чикаго на мою адресу 245 коп. В падолистї одержав я пону послілку в кнотї 300 корон від о. Струтинського з Америки. Оба сї добродїї не означили ціли, на які мають бути сї гроші ужити. Не сумніваю ся, що жертвували їх на якусь гуманітарну, руску інституцію. Поки що зложено ті гроші на щадничу книжочку каси Райфайзена в Цеблові. Прошу прилюдно сих добродїїв, щоби ласкаво звістили мене, на яку ціль сї гроші ужити маю, бо в противнім разї прилучу їх до основного фонду школи жіночого господарства, яка серед нинішних наших культурних змаань необхідно потрібна.

О. К. Селецький.

„І лягушка (жаба) ногу піднімаєт...“

Наші доморослі Москвичі з городецьким, русским Дмитром Вергунцом на чолї, — що був редактором сумної і блаженної пам'яті „Славянскаво Вака“, а нині є важним референтом в поліційнім міністерстві в Петербурзі під боком самого батька Століпина в ресорті „асобих наручений“ для нищення „українскаво сепаратизма ілі польської інтриги“, який н своім важнім „пості“ у Відні оснував і вів звісний „кружок любителів русскаво языка“, — кинули ся з великим занятєм вивчувати „русскую реч“ і розчитувати ся у всіх — понятно істинно-русских авторах.

На жаль позабули на твори одного автора, з якого мабуть найбільше молюбивучи ся не тільки самої „русской реч“, але і дещо з філософії та етики житя.

Забули они на батька Крилова, автора знаменитих казок, яких дидактична і моралізуюча гартість і для наших Москвичів неоцінена.

Особливо з невинної казки під наголовком „Лягушка і вола“ (жаба і вол) могли бы і їх парламентарний речник Нікалай Харламповіч Глебовіцький, звісний вже зі своїх кількох вельми у дачних чорносотенних виступів, що минувшої суботи висунув ся в дебатї над предлогою о прилучї Босни з епохальною (?) промовою, — много научити ся, а іменно, що надуга „лягушка лопаєт“, сиріч тріскає, бо єї не питають там, „де коні кують“, як каже анов наша народна пословиця.

Барон Еренталь і передові австрійські державники, ба і незатронені панруссизмом або по новітньому „неопанславизмом“ славянські політики, ведуть вже з давних літ заграничну політику нашої держави в напрямі тридержавного союзу середноєвропейских монархій і ся політична система принесла вже навіть і незаперечні успіхи для політики нашої держави.

Очевидно не стрічала та система одобрєня у руссофільских напрямх славянських політиків. Крамарж — влас як великих дібр на Крими і женатий з Москвичкою, нині вже і серед самих Чехів „ein verkraechter Politiker“, під якого колишню повагу підпирав ся і наш Вергунець у Відні. — держав в делегаціях все високо стиг союзу з Росією, вказуючи з острахом на тепершій го союзника Німеччину.

Нині, коли по єго члоритних Століпінних, по поїзді в Петербург, у соромній для него сплїзі з нашим ренґотом і політичним сьміхуном. Нікалєм Х. Глебовіцьким, по цілковитім фіяску неославянського зїзду в Празї, до якого на щастє не дали ся і ми заманити, — Крамарж показав ся справді (як Німці кажуть) „ein abgetackelter Politiker“ і єго крам припав у спадщині хіба Кльофачо ни з кількома Хоцами їх востєви махера Крамаржа, сєму, що їздив також до Століпина, хоч маленькому але важньому Нікалаєви.

Дрібненька се справді фігурка, от ще недавно писароного писарця писирець, молоденький адвокатчик зі Золочева, що тільки бігав до „багательок“, на раз вскочив на таку велику арену парламента. Тісні рами „нашого руского клуба“ були за вузкі для величи Нікалаєя і він, як колись Александр Великий, що для него Македонія була за мала, кидає рідний галицький „клуб“, „вибил“ з него і став нині істинно-русским Ізвольским, хочби і в найдрібнійшій купочці, де очевидно понад такі політичні капациєти як Курилович і Давидяк, мусїв блиснути зорею і вибуяти особливо вивчивши на пам'ять лексикон „den kleinen Mayer“.

І от пхнув ся сарака зі Золочева від „багательки“ аж до передпокоїв Століпина, а обтираючи ся о свити чоловіка великої парламентарної минувшини Крамаржа, міг галицький чорносотенець підслухати єго погляди або і прямо написати дїктандо, яке потім в палатї послів вилепетав і яке могло у Кльофача, що попоїв „золотої гуски“, при правленю знайти Найвисше одобрєнє.

І от наш Нікалайчик, якого вже Пернерстофер за першу нікчемну промову проти „Україноцф“ схарактеризував словами: „So eine schuftige Rede wurde in diesem Raume nie gehalten“, сей Нікалайчик в дебатї над прилучою Босни вїяв лекцію баронові Еренталеви, де упік також печеньку і для нашого Вергунця в Петербурзі, бо зриваючи іменем Австрії одним махом союз з Німеччиною, заключив єго з Росією і не Еренталь, але він говорить з Ізвольским, поговоривши недавно при цигаретці зі Століпіном. Се не „багателька“!

Розумє ся „український сепаратисті-ческой вапрєс“ усунений вже раз на все не лише з внутрішних відносин Росії, але і в Австрії.

Вергунець в Петербурзі, а Нікалайчик у Відні зробили „Українцям“ капут. А всі епохальні поважні і менше поважні політики мусять мати паролю їх епохи, де коротким „Schlagwort om“ обявте ціле їх змаганє, от як колись: „Los von Rom, los von Ungarn etc.“, і після сєго означує світова публіцистика й цілий рух як: „Los von Rom Bewegung“ і пр. — так і золочівський Ізвольський закінчив свою велємудру річ епохальнім кличом: „Los von Preussen! los von Dreibung!“ тільки не доказав: „Bund mit Stolipin...“ Путь на сєвер! бо се за него впрочім роблять і кличуть штабовці „народнаво савєта“ і Носевич та бурсачки „Народнаво істинно-русскаво дома“ у Львові.

Речник українсько-русского клубу у справі прилучи Босни, визначний член і парламентарист нашого клубу др. Окуневський, що міг бути генеральним речником про цілої палати і сповнив дійсно свою задачу знаменито, хоч і прийшов до слова по contra-речнику такої міри, як Дашинський, „русско-народному клубови“, що зложеної з (50) членів без нулі, а серед них сидить такий „величєствительний политик“, як Нікалайчик, було таки за мало д-ра Окунєвського, бо і Століпін recte Вергун мусїв чєй промовити устами свого представника... іменем „васточно-галицькой губернії“.

І от, де коня кували... скінчимо словами дядї Крилова, „лягушка“ падїмала ногу. ... і тут очевидно мусїло вїти після морального змисла казки, що... „лягушка лопнула“ та кромі „рукоплєсканїй“ Кльофача і єго невеличкої компанїї остав тільки, як Німець каже: „Heiterkeitseffekt“ бо той тридержавний трикнятий союз Еренталея таки остав в силі, хоч як єго розбиває мєгальман і політичний промисловець Нікалайчик.

О.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кат.: Євгенія, Ореста; римо-кат.: Стефана Првом. — В недїлю: руско-кат.: Филимона; римо-кат.: Івана Ев.

— Ексц. Митрополит Шептицький був в суботу на приватнім послуханю у Сьв. Отця Пія X.

— Апостати мають голос. У вчерашнім (280 ч.) „Галичанина“ поміщені дві дописи з Канади: 1) екс-свєщєника Івана Крохмально-

го, якого Екск. Митрополит рішенням з дня 27. липня 1907 суспендував, та 2) колишнього, унійтського а від кількох літ православного священника, Ярослава Січинського. Перший з них запитує публічно Екск. Митрополита, на якій основі его засуспендовано і причину суспензії добачує в інтригах американських єпископів «як можуть і схотять і прямо не позаняють ему захищати свої найдорожші чувства» та в «доносах» оо. Василян. Екс-священник Крохмальний застерігає ся против слів, уміщених в суспензії на тему «обмана въ виду народа», чим «отнята мнѣ честь, которая для мене дорога». Апостат Січинський грозить переходом на православіє Крохмального, Гумецкого і других галицьких москвофільських священників wraz з «тысящами обиженных галичанъ унійтовъ», при чім виливає цебер помий на оо. Василян, яких вважає виновниками апостазії канадійських емігрантів-священників. Як дорога честь о. Крохмальному, ми знаємо се з его колишнього доносу на учеників рускої гімназії, чим виказав, що радше надавав ся на чиновника для особыхъ порученій, чим на священника його поганій донос був причиною, що Екск. Митрополит протягом кількох літ не хотів його висвятити і уляг доперва мольбам і плачам його родини. Щож тут говорити про «честь»? А апостат Січинський повинен би тямити, що сі помії, якими він зливає оо. Василян, се лише консеквенція його нікчемности, яка повела его до зради унійтської церкви, до утоплення своєї совісти і своїх парохіян.

Прецінь навіть злодій шукає винувників не в собі, лише поза собою. Хто знає оо. Василян, хто мав нагоду пригланути ся їх многосторонній, повній посвяченя і самовідреченя праці в Галичині, сей з обмерзінєм відверне ся від низких клевет «православного батюшки» Січинського, які лише доказують його моральну гнать і нікчемне розбишачтво. Чи мали оо. Василяни мовчати, як Січинський і москвофіли-священники підготовлювали себе і своїх парохіян до переходу на православіє? Але що робить тут «Галичанинъ», що ще перед кількома днями давав «наставлення» своїм «юношам» за скандал, устроений з нагоди папського концерту? «Галичанинъ» виявив лише уміщенем погров апостата Січинського свою краску. Радуйте ся редактора Dziennika polsk-ogo, що твердили недавно: «trochę prawosławia nie zaszkodziło by», радуйте ся і ви «отці-священники в Галичині, що морально і матеріально піддержуєте «Галичанина». На всіх точках огида!

— **Опроверженіє Совѣта «Народнаго Дома».** В 280 числі «Галичанина» поміщене «опроверженіє» на тему скандалу на папскимъ концерті і після него. З «опроверженія» дізнаємо ся, що в часі концерту не було ніяких демонстративнихъ криків і свистів, і що лише «срывший ся на галереѣ субъектъ кинулъ на салу нѣсколько гектографованныхъ картокъ съ протестомъ будто-бы отъ молодежи». Рівнож читасмо в «опроверженіі», що в бурсі не вибивано шиб, що не демонстрували також бурсаки «шибобитієм», які в концерті «приняли добровольно и охотно участие и що вообще веля себе съ достоинствомъ, согласно съ важностью концерта». Шкода, що се «опроверженіє» не появило ся трохи раніше. Може в такім разі найшов би ся ще хто, що би йому повірив. Що скандалъ був «громадний», на се вказав вже в своїй статі під адресою «юношей» «Галичанинъ». Чи «Совѣтъ Народнаго Дома» хотів своїм «опроверженіємъ» закрити собі з публіки?

— **Папский ювілей в Зарваниці.** Дня 13. с. м. відбув ся в читальні «Просвіти» в Зарваниці, підгаецького повіта концерт з нагоди ювілею 50-літнього священства Папи Пія X. з отсею програмою: 1) Вступне слово виголосив о. парох кривошанин Петро Білльський, де в глибоко обдуманих словах висказав користи, які сплинули на Русь і на руску Церков через унію з Римом. 2) Відчит тамошного сотрудника о. Теофіла Дурбака про Ювілята. По відчиті відсидівав місцевий хор чи-

тальняний в супроводі музики (на духових інструментах) місцевих Соколів, вишколений другим місцевим сотрудником о. Семеном Гаврилюком, слідуучі пісні: 3) Псалом Бортнянського «Вся земля да поклонитъ ся Тобі. 4) Деклямація в честь Папи римского. 5) Псалом Гайковського: «Коль славен». 6) Деклямація в честь відвічного міста Риму. 7) Гимн папский, хор з музикою а послідна точка «Многолітствіє Папі». Торжество закінчив о. кривошанин Білльський Петро мовою, в котрій заохотив всіх присутних до невсипущої праці около віднесеня так релігійного як і просвітно-економічного руского народа. Ціла простора кімната читальні, переповнена була так місцевою інтелігенцією як і народом. З великим одушевленем розійшли ся всі присутні домів. — *Гість.*

— **Наслідки ожеледиці.** З Тернополя доносять: В п'ятницю і суботу вкривала густа мряка майже ціле Поділля а коли в ночи дня 18. с. м. потис мороз, зробила ся ожеледиця і викликала формальну катастрофу, котра в першій лінії дала ся тим відчутти, що перервала лінії телеграфічні Заліщики-Гусятин, Зборів-Підволочиска, Тернопіль-Теребовля, Тернопіль-Чернівці і Тернопіль-Скала-Чортків. Ожеледиця обліпила дрти так, що з них поробили ся грубі валки леду а внаслідок того дрти або порозривали ся або попутали ся. Направа йде дуже пияво, бо в многих місцях треба закладати нові дрти а тут брак і матеріалу і людей до роботи. Та не лиш сама ожеледь наробила тої шкоди, але причинили ся до неї по часті і місцеві жителі, котрі розікрали звисаючі дрти або помотали їх довкола стовпів і дерев. Як великої шкоди наробила ожеледиця, можна зміркувати з того, що кошти направи лиш одной лінії Тернопіль-Підволочиска обчислено на поверх 3.000 К. Перервані були дальше лінії: Грималів-Хоростків, Збарж Нове село, Озеряни-Скала, Біла Заліщики, Березовиця-Денисів, Денисів-Криве, Поморяни-Золочів і др. Ожеледиця наробила мабуть також по садах і лісах багато шкоди, котра однак поки що незвісна а дерева при дорогах поломилась в значній часті.

— **Вистава проти пияцтва.** Дня 19. грудня в Москві відкрито першу в Росіі протиялко-гольну виставу. Ініціатором вистави є В. Д. Левинський, який за грошевою підмогою міністерства скаргу назбирав інтересних колекцій, малюнків, картограм та препаратів, з яких видно наочно, як шкодить горівка. На виставі багато цінного. Є там повна світлиця збірок професора І. А. Сікорского; сила фотографій алькоголіків та їх дітей і ин. Багато на виставі інтересних анатомічних препаратів, як наприклад «пивне серце», що стало вдвоє більше звичайного від пива. Чимало на виставі діаграм-таблиць, з яких видно, наприклад, що здебільшого самогубцями й душоубами бувають алькоголіки; що божеволіють здебільшого пияци. З 13.226 злочинів, що розглянені були в петербурским та казанским судових округах, було 5.893 таких, які стали ся через пияцтво. Інтересні на виставі відомости про те, скільки і на що викидають гроші селяни й робітники. Як пильно придивати ся на ті числа, то можна побачити, що як більше тратить людина грошей на їжу, то й більше на горівку марнує їх. На виставі є різні улякати та відозви на всіх мовах про боротьбу з пияцтвом.

— **Бойкот Австрії в Росіі.** Російські часописи доносять, що в Москві розпочала ся агітація за бойкотом австрійських товарів. До бойкотистів, які завязали кружок, пристали представники різних славянських народів. Для успішного переведеня бойкоту порішено навіть видавати власну часопись.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Дрогобици.** (Саяя Міска. Початок 7. вечер. Білети продає раніше «Народна Торговля»).

В суботу дня 26 с. м. «Галька» опера в 4 діях Ст. Мовишка.

В неділю дня 27. с. м. «Запорожець за Дунаєм» народна оперета в 3 діях Артемівського, закінчать «Вечерниці» Ніщинського.

Ві второк дня 29. с. м. «Марія» голосна родинна драма в 3 діях Г. Ібсена.

В середу дня 30. с. м. «Фавст» опера в 5 діях а 6 відсловах К. Гунода.

— **Філія «Просвіти» в Жидачеві** скликає на день 29. с. м. ювілейне віче. О год. 10. рано розпочне ся в місцевій церкві богослуженє з відповідною проповідію, а відтак о год. 12. рушить похід з прапорами руских «Соколів» головною улицею в Ринок і назад, переходячи на улицю Зелізничу до новопоставленого дому «Сокола» на віче, на котрім др. А. Гович виголосить реферат про розвій тов. «Просвіти». О год. 3. по пол. аматорска дружина жидачівського «Сокола» відіграє штуку «Пан пясар», а відтак відбудуть ся ювілейні збори філії «Просвіти».

— **Філія «Просвіти» в Золочеві** при співучасті філії в Олеську съвяткує 40-літній ювілей товариства «Просвіта» у Львові а свій 30-літній великим торжественним обходом в понеділок 28. грудня з таким порядком днем: О год. 10. рано богослуженє в парох. церкві з проповідію. По богослуженю о 12. год. в полудне похід головними улицями міста до театральної салі, де відбудуть ся ювілейні збори, в програму яких входять: Просвітний і економічний реферат, співи, деклямації, привіти і т. д. О год. 5. вечером представлене аматорского кружка читальні тов-а «Просвіта» в Сасові, «Наталка Полтавка» Котляревского.

— **Іменованя.** Системізовані посади податкових асистентів в XI кл. ранги одержала отчі податк. асистенти ad personam: Вл. Фінце, Альб. Добжецький, Йос. Жуковский, Евг. Гурецкий, Лев Швель, Йос. Новицкий, Ром. Верн, Вяч. Кузьминский, Ів. Мриглодзкий, Каз. Станкевич, Ад. Марош, В. Якубовский, Зах. Петрович, К. Юзефович, М. Соколовский, Ст. Марнік, А. Анкевич, Евст. Люстіг, Йос. Ямрози, В. Влясак, К. Орицак, Ст. Стох, Вл. Бжезіньский, Ів. Вольний, Фр. Безвіньский, Ч. Піановский, К. Вінклер, Корн. Лукавєцький, Ант. Шмер, Тад. Пенкошь, Тад. Комарницький, Едм. Павлович, Ів. Острович, Фр. Хланда, Ж. Згодзіньский, Йос. Залеский, Ів. Ремеза, Ів. Мостиский, Ст. Гординський, Ів. Новаковский, Зд. Цесліньский, Едм. Ад. Богульський, Ник. Бн-джеєвський, Евг. Метик, Ст. Квєцїньский, Конст. Брик, Руд. Гебаль, Ад. Дашкевич, Едв. Соболевський, Вл. Голембїовський, Ів. Мнастирський, Ів. Горук, Ст. Чайковский, Ігн. В. Черни, Ів. Цуприк, Ігн. Кандлер, Каз. Скворонський, Вол. Малявский, Вл. Копіта, Ів. Рєчинський, К. Варонайський, Ант. Климчак, Ст. Петко, Вл. Срочинський, Л. Гелчинський, В. Цєвїк, Ігн. Гогович, Тад. Турок, М. Вайцман, Вл. Пєлчинський, Л. Огоржали, Ром. Ринєвич, Ем. Рєпчинський, Вл. Рубич, Фр. Троскевич, К. Шрайбер, Фр. Ракицький, Ів. Пілх, Мєч. Бляди, Фр. Тимінський, К. Гавдик, Мєч. Адамович, Ст. Кузьмак, Вл. Свобода і Б. Зехер.

— **Іменованя на почті.** Міністерство торговлі іменовало адюктів будівництва Юліана Мудрака, Онуфрія Гудза у Львові і Йос. Земана Недзівцького в Стрию комісарями будівництва для округа дирекції почт у Львові.

— **Іспити зрілости** в літнім рєчинці 1909 в гімназіях будуть відбувати ся: для екстерністів: в I. і II. і філії IV. гімн. у Львові, в I. гімн. в Перемишлї, в I. гімн. в Тернополї, в II. гімн. в Станиславові, в II. г. в Ряшеві і в гімн. св. Анни в Кракові; для екстерністок: в I, II, і III. гімн. у Львові і в гімн. св. Анни в Кракові; в реальних школах для екстерністів-(сток) в II. р. шк. у Львові і в II. р. шк. в Кракові.

Наука, штука і література.

— **Др. Кирило Студинський:** «Листи міністра Фльоріяна Земьялковського до еп. Івана Ступницького» (Відбитка з 85 тому «Записок наукового тов. ім. Шевченка 8° стр. 28»). Листи супротив Русинів крайно ворожі. Земьялковський бажав на кождім кроці нищити Русинів та ввіснював для сеї цілі прояви москво-

фільства і обрядовщини. Листи, напечатані др. Студинським, є дуже цікавим доповненням „Pamiętników“ Земляковського, виданих після його смерті, в яких він з подиною гідною отвертостію признає ся до всіх своїх інтриг против Русинів, якими умів ворожо настроїти навіть Корону.

— *Antin Krushelnytskyi.* Літературно-критичні нариси. Наклад і друк Е. Вагденсфельда і Брата в Станілавоні. 1908. Стор. 229, 16-ки. Ціна на звич. папері 2-20 K, на ліпшій 3 K. Зміст: 1. На вершинах поетичної творчості з приводу поеми: Мойсей і збірки Sempertiro Івана Франка (стр. 1—56). — 2. Мірти й кипариси. (Поетична спадщина Олександра Козловського) (стр. 57—80). — 3. Поет-жрець любови. (Збірки лірики Василя Пачовського Розв'язані перли і Не стіц гір) (стр. 81—126). — 4. Осінній настрій у збірці поезій Богдана Леякого (стр. 127—144). — 5. Малюнки хлопської кривини. (Повісти Дениса Лукіяновича: За Кадильну і Від кривди). (стр. 145—16). — 6. Біографічні замітки: I. Іван Франко: На лоні природи; II. Богдан Леякий: Кара; III. Модест Левицький: Оповідання (стр. 163—200). — 7. Життєва дисгармонія й гармонія. (З приводу драми В. Винниченка: Дісгармонія) (стр. 201—214). — 8. Ідеали Т. Шевченка й сьогочасне українське життя (Промова виголошена на концерті у честь Шевченка устроєним українськими товариствами 2. IV. 1908). (стр. 215—229).

Кость Курилло.

Письмо з Америки.

(Дальше).

Найбільше висуненим кінцем на полудне є Battery (батарея площа), біля котрої є гарненький парк такої самої назви. По середині площі стоїть сніжева статуя John-a Ericsson, а далі вгору є Aquarium. Вступ до акваріюм свободний кожному. Виплатить ся, хотьби пообігнути переглянути ті неопінені окази водного світа. Які там риби, в яких чудових-природних одежах, що грають ся до електричного проміння тисячами і проміннями нечуваних красок. А одна здаєть ся гарнішою, ціннішою від другої. На хвилину забуде чоловік, що се животины живі. Єму здає ся, що бачить перед собою новий, таємний світ романтичних русалок. А яким великим коштом удержує ся таке акваріум! Однак Нюйоркови на все старчать... а на просвіту передоїм.

Далі йде New Custom House (головний пловий уряд), Produce Exchange (промислова біржа) і Broadway (чит. Бродвей).

Бродвей починаєть ся від Bowling Green і тягнеть ся щось на 40 кл. довготи аж до Yonkers-plees. Се найдовша, найкраща та найголовніша вулиця Нюйорку. Годі було би мені вчислити та описати усі ті будівлі, банки, компанії, які тут знаходять ся, годі зобразити теє гаміре, нечуване життя, котре даєть ся означити тим однісеньким словом: „Вавилон“... Тут Washington-Building, там Bowling-Green Building, тут Standard Oil Co., там Aldrich Court, тут знова Exchange Court Building, там Consolidated-Stock and Petroleum Exchange і так без кінця, а все таке просторе, вад міру високе, а у всіх вікнах видно похилені, тисячні голови над бюрками, що працюють від раня до пізнього вечера. Головніші вулиці, що виходять із Бродвею, є: Wallstreet, Bradstreet і Nassaustreet.

На західній стороні Бродвею напроти Wallstreet є католицька церква пресв. Тройці — Trinity Church, збудована з тесового камя в староготичнім стилі в 1839—46 року, після плану славного інженера Urjohn-a. Кошти сеї церкви перевищили 2 мільони долларів. Нутро церкви з пробуваючого в ній Божественною Таїнственностію схиляє голову людини а серцю каже молити ся довго і щиро до

Того, хто є Паном над всім і всіма, Чудо краси, великий вістар кутий в мармурі і масний мавританською мозаїкою. По церковних боках сплять сном блаженних у сумних тяжких сакрофагах Владика епископи: Onderdonk, Hobart, і ин. Цвинтар біля церкви насуває дивні гарки і велить познакомити ся з небіжками, що там сплять Симпатичний фіртля показує мені нагробники американських патріотів: A. Hamilton, R. Fulton, Laurence a. Виходжу на вулицю, овіяний позаробовим життям та роздумюю над сям, що усе має свій кінець. Йду далі. Не можна пропустити імпозантної будови Union Trust Co. і American Surety Co., але коли побачиш 18 поверховий Broadway-Maiden Lane-Building і каміний Western Union Telegraph Co., полишаєть ся тамте по заду.

На розі Fultonstreet червонієть ся Evening-Post, а далі стріляє у гору на 26 поверхів редакція часописи-дневника Mail (& Express). По противній стороні St. Paul Church — церква св. Павла, найстарша церква в Нюйорку. Біля неї рівнож кладовище з гарним нагробним каменем Richard-a Montgomery streetkato-ю. Передімною відкриваєть ся один бік City Hall-Park зі своїм багатством деревини і всілякого цвітя. Поза парком Post-Office — головний уряд поchtовий, котрий містять ся у величавім ренесансовім будинку із чотирма французькими фазами. Занятих, тут шість околу 2500 урядників. При сій нагоді мушу згадати, що лишень одна почта є удержавлена, все проче, як залізниця, копальні, тютюв, бровари знаходять ся в приватних руках трупствів.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 25. грудня.

Білгород. Міністер війни предложив скупштивні проєкт закону в справі другого додаткового кредиту в сумі 7 мільонів денарів на уруженє.

Пітсбург. Ув'язнено тут 7 радних міста і 2 банкірів за перекутства. Слідство веде ся проти 60 радних, які дістали „порукавичного“ 45.000 долларів при заклочуваню міських контрактів.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (Дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіжа і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутності 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.88 і відшкодовань в сумі всім і пів мільона корон.

Зиси по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 винесли по 10 при.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Петемішли приймають полїси „Дністра“ при уділюваню позички.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краївскім Товаристві.

Агенції „Дністра“ знаходять ся в кождім містї і в многих селах; там, де аще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон проміані.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервний	K 1.003.364
„ резерви премій	„ 613.720
„ спец. на звороти	„ 50.939
„ на ріжницю курсів	„ 3.437
„ резерви спеціальної	„ 35.000
„ емерит. урядників	„ 218.364
инші фонди заосмотреня	„ 40.000

Разом сума K 1.964.824

Селяне! Звертайте ся до нас за всіма подробицями!

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 16. до 31. грудня 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представления о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Др. К. Левагдовский

Львів, пл. Талицька 7. (наг Централь. каваркею).

Витяганє, пльомбованє, вставлюванє зубів без болю.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики Евгена Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по священниках.

Держім ся покликю:

Свій до свого!

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважана про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 K без п. пер.
- 2) Розважана про терпіня І. Хр. для шкільних діттих. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	важний від 1. мая 1908.				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:28	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	*20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
Зі Львова відходять до	важний від 1. мая 1908.				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломні	—	—	—	6:08	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	8:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:1

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком — Поїзди йдучі лише в неділі означені †.